

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TOIMINTAKERTOMUSKANNANOTTO ALUEHALLINTOVIRASTOJEN TYÖSUOJELUN VASTUUALUEIDEN TOIMINTAVUODESTA 2018

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
HELSINKI 2019

Sisällys

1. Yleisarvio.....	3
2. Tulossopimusten toteutuminen.....	3
2.1 Arvio yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta	3
2.2 Arvio toiminnallisen tulostavoitteiden toteutumisesta	4
3. Valtiotalouden tarkastusviraston ja muiden tarkastusten huomiot.....	7
4. Toimenpiteet.....	7
4.1 Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueille ehdotetut toimenpiteet	7
4.2 Sosiaali- ja terveysministeriön toimenpiteet	7

1. Yleisarvio

Yhteiskunnallisten vaikutusten aikaansaamiseksi aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden toiminnan tavoitteena on vaikuttaa työpaikkojen turvallisuuden johtamiseen ja työ-olosuhteisiin siten, että työpaikkatapaturmat, ammattitaudit, haitallinen kuormitus ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen vähenevät, sekä vaikuttaa toiminnallaan myös työsuhteen ehtojen parempaan noudattamiseen ja harmaan talouden määrän vähentymiseen.

Työsuojelun vastuualueet saavuttivat asetetut tulostavoitteet. Sosiaali- ja terveysministeriön arvion mukaan työsuojelun vastuualueiden toiminta vuonna 2018 voidaan kuvata arvosanalla 4.

Kannanotto on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön sisäisessä tulostavoituksen valmisteluryhmässä, työ- ja tasa-arvo-osaston johtoryhmässä sekä ministeriön virkamiesjohtoryhmässä. Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden palautteet on käsitelty ministeriön ja vastuualueiden johdon välisessä valvontakokouksessa. Sosiaali- ja terveysministeri on tehnyt päätöksen kannanotosta kansliapäällikön esittelystä. Valmistelu on perustunut ministeriön sisäiseen ohjeeseen, Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen ja vuosiyhteenvetoon, Etelä-Suomen aluehallintoviraston tilinpäätöskertomukseen sekä aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden vuosiraporttiin.

Työsuojelun vastuualueiden toimintaan liittyviä tunnuslukuja löytyy liitteestä 1.

2. Tulossopimusten toteutuminen

2.1 Arvio yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteutuminen ja vaikuttavuus on arvioitu hallituksen vuosikertomuksen tuloksellisuusosiossa hyväksi (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä).

Työympäristön ja työhyvinvoinnin linjauksissa vuoteen 2020 esitettyjen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää useiden eri tahojen toimenpiteitä ja yhteistyötä. Työsuojelun vastuualueet tekevät tavoitteiden saavuttamiseksi aktiivista yhteistyötä sekä muiden viranomaisten, että muiden sidosryhmien kanssa. Työsuojeluvalvonnassa tavoitteita toteutetaan ensisijaisesti turvallisuuden hallinnan valvontakokonaisuuden kautta sekä riskiperusteisesti kohdennetulla valvonnalla.

2.2 Arvio toiminnallisen tulostavoitteiden toteutumisesta

Tulostavoitteiden arvioinnissa on painotettu erityisesti seuraavia toiminnallisten tulossopimusten osa-alueita:

- 3.1 Toiminnallinen tehokkuus
- 3.2 Tuotokset ja laadunhallinta, erityisesti tavoite "Valvonta on yhdenmukaista ja tasalaatuista"
- 4.2 Erikoistumistehtävät
- 5 Voimavarat

Työsuojelun vastuualueet ovat toteuttaneet viranomaisaloitteista valvontaa tulossopimuksen mukaisesti. Valtakunnallisilla valvontahankkeilla saavutettiin hyvin näkyvyyttä ja nostettiin tehokkaasti esille ajankohtaisia asiakokonaisuuksia. Valvontahankkeista saatujen kokemusten perusteella tehtävien kehittämistoimenpiteiden määrittelyä ja käyttöönottoa on kuitenkin syytä kehittää.

Työsuojelun vastuualueet ovat vastanneet asiakaskysyntään kattavasti ja pääosin sovittuja toimitus- ja saatavuusaikoja noudattaen. Palvelujen toimitusaika- ja saatavuustavoitteisiin liittyvien Vera-kirjausten laatu ja siten Veran hyödynnettävyys ovat parantuneet.

Lupahallinnon vastuualueet ovat hoitaneet erinomaisesti. Työaikaan liittyvien lupien käsittelyssä toimitusaikatavoitetta ei saavutettu 5 %:ssa tapauksia, mikä ylittää tavoitetason (ylityksiä korkeintaan 3 %:ssa tapauksia). Työaikaan liittyvien poikkeuslupien määrä kasvoi edellisvuodesta neljänneksellä, minkä lisäksi siirtyminen sähköiseen käsittelyyn vaikutti toimintaan. Myös nosturin kuljettajien pätevyyttä koskevien poikkeuslupien osalta tavoitetaso alitettiin. Erityisesti nuoriin työntekijöihin liittyvien lupien käsittelyn yhteydessä tehtiin aktiivista prosessikehitystä.

Puhelinneuvonnan osalta toimintaa tehostettiin asiakaspalvelun korkean tason säilyttäen.

Vastuualueiden tarkastus- ja valvontakohdemäärätavoitteet ylitettiin. Vastuualueet ylittivät tarkastusmäärätavoitteen 0,8 %:lla ja valvontakohdemäärätavoitteen 6,4 %:lla. Vastuualueet ovat toteuttaneet myös velvoitteiden jälkivalvonnan tulostavoitteiden mukaisesti. Autonkuljettajien ajo- ja lepoaikavalvonnassa kuljettajatyöpäiville asetettu tavoite ylitettiin 4,2 %:lla ja tarkastusmäärätavoite 32,8 %:lla.

Vastuualueet ovat toteuttaneet järjestelmällistä toimintaa ja toimenpiteitä valvonnan laadun menettelyiden varmistamisessa. Tarkastuskertomuksia on vastuualueilla käyty läpi merkittävästi sovittua enemmän. Valvonnan yhdenmukaisuuden varmistamisessa on vielä kehittämistä. Tilaa vastuulain osalta toiminnan kehittäminen ja yhdenmukaisuuden ylläpitäminen on jatkunut aktiivisena. Vastuualueet ovat sovitun mukaisesti osallistuneet ATOMI-hankkeeseen sekä toteuttaneet asiakaspalautteen keräämisen vuonna 2018.

Erikoistumistehtävien osalta maa- ja metsätalouden valvonnan koordinointi (ISAVI) toteutui sovitun mukaisesti. Myös työsuojeluhallinnon yhteistä koulutusta (ISAVI) on kehitetty suunnitelman mukaan ja verkkokoulutusmahdollisuuksia lisätty aktiivisesti.

Lähetettyihin työntekijöihin liittyvissä tehtävissä (LSAVI) toiminta on ollut aktiivista ja asiantuntevaa sekä tehtävään kiinteästi liittyvät kansainväliset tehtävät on hoidettu hyvin.

Työsuojeluvalvonnan tietojärjestelmät (LSSAVI) ovat olleet merkittävän kehittämissä paineen kohteena sekä Luova-valmisteluun, että yleiseen digitalisaation kehitykseen liittyen. Työsuojeluvalvonnan tietojärjestelmät ovat vastanneet haasteeseen hyvin.

Kaivostoiminnan valvonnan koordinointi (PSAVI) toteutui sovitun mukaisesti. Työsuojeluvalvonnan viestinnässä (PSAVI) on pystytty nopealla aikataululla reagoimaan ulkopuolelta tuleviin muutospaineisiin erityisesti Tsnetin ja alueellisten introjen osalta. Valtakunnallista viestintää on myös kehitetty yhdessä sidosryhmien kanssa.

Vastuualueiden hyvä ote työhyvinvoinnin kehittämisessä jatkui. Huolimatta siitä, että taloustilanne ja Luova-valmistelu ovat vaikeuttaneet uuden henkilöstön rekrytointia ja vastualueiden käytössä olevat resurssit ovat vähentyneet, ovat vastualueet saavuttaneet tulostavoitteensa. Tilanne on kuitenkin aiheuttanut myös kuormitusta ja koettu kuormitus on vaikuttanut mm. VMbaron tuloksiin. Henkilöstön työhyvinvointiin ja kehittämiseen onkin syytä edelleen kiinnittää erityistä huomiota.

VIIDEN 2018 TULOSTAVOITTEET**Vastuualueet****STM**

VIRANOMASALOITTEINEN VALVONTA		
Viranomaisaloitteisen valvonnan suuntaaminen		
Kohdentaminen valtakunnallisille riskitoimialoille*	4	4
Kohdentaminen alueellisille riskitoimialoille*	4	4
Valvonnan kattavuus*	4	4
Turvallisuuden hallinnan valvonta*	4	4
Psykososiaalisen kuormituksen valvonta*	4	4
Toimialakohtaisesti valvottavat asiakokonaisuudet*	4	4
Valtakunnalliset valvontahankkeet	4	4

ASIAKASALOITTEINEN VALVONTA		
Asiakasaloitteinen valvonta	4	4

TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS		
Toiminnallinen tehokkuus		
Tarkastusten kokonaismäärä	4	4
Valvontakohteiden kokonaismäärä	5	5
Tuotokset ja laadunhallinta		
Menettelyt laadun varmistamiseksi	5	4
Tilaaajavastuuvalvonta (ESAVI)	4	4
Velvoitteiden jälkivalvonta	4	4
ATOMI-hanke	5	4
Sähköinen asiakaspalautejärjestelmä	5	4

VASTUUALUEEN KANSSA SOVITTAVAT ERITYISTAVOITTEET		
Autonkuljettajien ajo- ja lepoaikataavoitteet	5	4
Erikoistumistehtävät		
Valtakunnallinen puhelinneuvonta (ESAVI)	5	5
Kehittämishankkeiden valmistelun koordinointi (ESAVI)	-	-
Maa- ja metsätalouden valvonnan koordinointi (ISAVI)	5	4
Työsuojeluhallinnon yhteinen koulutus (ISAVI)	5	4
Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät (LSAVI)	5	5
Työsuojeluvalvonnan tietojärjestelmät (LSSAVI)	5	4
Kaivostoiminnan valvonnan koordinointi (PSAVI)	5	4
Työsuojeluvalvonnan viestintä (PSAVI)	5	4

VOIMAVARAT		
Voimavarojen käyttö*	4	4

KOKONAISARVOSANA	4	4
-------------------------	---	---

* Kohdasta on mahdollista saada korkeintaan arvosana 4

3. Valtiotalouden tarkastusviraston ja muiden tarkastusten huomiot

Valtion tarkastusviraston tarkastuksissa eikä muissakaan selvityksissä ole esitetty huomioita työsuojelun vastuualueiden toiminnasta.

4. Toimenpiteet

4.1 Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueille ehdotetut toimenpiteet

Työsuojelun vastuualueiden tulospalkkiotavoitteeksi vuodelle 2019 on sovittu yhdenmukainen valvonta. Osana tulospalkkiotavoitteen toteutusta ministeriö kehottaa vastuualueita tarkastelemaan syitä tarkastuksiin liittyvien tunnuslukujen kuten vastuualueiden tarkastusta kohti antamien toimintaohjeiden ja kehotusten määrien sekä tarkastuskohteessa käytetyn ajan eroille.

Nelivuotiskauden tavoitteena olevaan valtakunnallisten hankkeiden pohjalta määriteltujen toimenpiteiden toteuttamiseen on vastuualueilla syytä kiinnittää huomiota, vaikka tavoitteelle ei ole vuositasolla määritetty tarkempia kriteereitä.

Palveluiden toimitusaika- ja saatavuustavoitteisiin liittyvien Vera-kirjausten osalta vastuualueiden tulee edelleen varmistaa Veran oikeaa käyttöä.

Lisäksi ministeriö toteaa, että henkilöstöbarometristä saadut tulokset on huomioitava vastuualueiden johtamisessa ja toiminnan kehittämisessä. Valvonnan vaikuttavuuden ja toiminnan yhtenäisyyden kehittämistä jatketaan edelleen yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti.

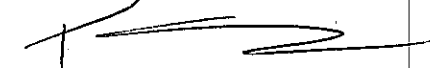
4.2 Sosiaali- ja terveysministeriön toimenpiteet

Osana runkokauden 2020-2023 valmistelua ministeriö varmistaa yhteistyössä vastuualueiden kanssa tulosohjausprosessin kehittämisen rullaavaksi. Runkosuunnittelussa varmistetaan valvonnan keinojen monipuolinen hyödyntäminen toiminnan vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Helsingissä 11.6.2019

Sosiaali- ja terveysministeri

Kansliapäällikkö

Aino-Kaisa Pekonen

Päivi Sillanaukee

LIITE	Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden toiminnan tunnuslukuja 2016-2018
JAKELU	Sosiaali- ja terveysministeriön osastot Tulossopimusten valmisteluryhmien puheenjohtajat ja sihteerit
TIEDOKSI	Valtiovarainministeriö Valtiontalouden tarkastusvirasto Valtiokonttori (Netra) Perhe- ja peruspalveluministeri Tarkastuspäällikkö

LIITE 1

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden toiminnan tunnuslukuja 2016-2018

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden toiminnan tunnuslukuja 2016-2018			
Valvonta	2016	2017	2018
Kokonaistarkastusmäärä	28 326	27 591	26 239
Tarkastettujen valvontakohteiden kokonaismäärä	23 776	22 892	21 409
Työpaikalla tehtyjen tarkastusten lukumäärä	25 991	25 084	23 417
Asiakirjojen perusteella tehtyjen tarkastusten lukumäärä	2 335	2 507	2 822
Tilaajavastuutarkastusten määrä	1 790	1 909	1 806
Tarkastukset pyynnöstä	1 827	1 687	2 062
Tutkitut työtapaturmat	868	939	1 048
Tutkitut ammattitaudit	41	44	52
Yhteen tarkastukseen työpaikalla käytetty aika keskimäärin (tuntia)	1,4	1,4	1,4
Annetut toimintaohjeet	62 689	61 061	57 095
Annetut kehotukset	8 120	8 108	7 400
Työsuojeluviranomaisen vahvistamat käyttökiellot	33	57	83
Velvoittavat päätökset	319	266	295
Vastuualueilla käsitellyt markkinavalvontatapaukset	46	56	57
Tutkintapyynnöt poliisille	411	395	333
Lausunnot poliisille/syyttäjille	476	636	473
Neuvonta ja ohjaus			
Asiakkaiden yhteydenotot/ palvelukysynnän kokonaismäärä	37 800	33 600	35 200
Voimavarat ja niiden käyttö			
Työsuojelun vastuualueiden henkilöstö (htv)	431	418	400
Työsuojelun vastuualueiden toimintamenot (1 000 €)	26 184	25 220	24 461
Työsuojeluviranomaisen lupahallinto			
Panostajan pätevyyskirjan myöntäminen	263	388	324
Työaikalakiin liittyvät poikkeusluvut	199	123	154
Nuoriin työntekijöihin liittyvät poikkeusluvut	179	163	236
Asbestipurkutyöluvan myöntäminen	113	130	123
Poikkeuslupa nosturin kuljettajan pätevyydestä	36	61	20
Muu poikkeuslupa	2	1	1

